

MILIEUEFFECTBEOORDELING BELEIDSPLAN RUIMTE MECHELEN

NIET-TECHNISCHE SAMENVATTING

Initiatiefnemer: **Stad Mechelen**

Datum: **Februari 2024**

INHOUD

1.	Inleiding	1
2.	Regelgeving en procedures	2
2.1	Ruimtelijke beleidsplanning	2
2.2	Milieueffectrapportage	2
3.	Voorstelling van het studieteam	4
4.	Beschrijving van het Beleidsplan Ruimte	5
4.1	Overzicht	5
4.2	Strategische visie	5
4.3	Beleidskader Mechelen groeit	6
4.4	Beleidskader Groengeelblauw Mechelen	6
4.5	Beleidskader Mechelen werkt	7
4.6	Actieplan	8
5.	Methodologische aandachtspunten voor de milieubeoordeling	11
5.1	Doel van de strategische milieubeoordeling	11
5.2	Afbakenen van het studiebereik (scoping)	11
5.3	Diepgang van de milieubeoordeling	14
5.4	Alternatieven	14
5.5	Wisselwerking tussen planvorming en milieueffectbeoordeling	14
6.	Effecten van het beleidsplan ruimte	15
6.1	Thema Bodem en Water	15
6.2	Thema Mobiliteit	16
6.3	Thema Lucht	18
6.4	Thema Biodiversiteit	19
6.5	Thema Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	20
6.6	Thema Ruimtelijke aspecten	20
6.7	Thema Klimaat	21
6.8	Thema hinder en gezondheid	23
7.	Leemten in de kennis	25
8.	(Gewest)grensoverschrijdende effecten	26
9.	Bijlage	27

1. INLEIDING

Voor u ligt de niet-technische samenvatting van het plan-MER dat werd opgesteld ter beoordeling van de milieueffecten van het Beleidsplan Ruimte Mechelen.

De bedoeling van een dergelijke milieueffectbeoordeling is de effecten op het milieu (in de brede zin van het woord) van het beleidsplan in kaart te brengen, met als bedoeling de positieve effecten van het beleidsplan zoveel mogelijk te versterken en de eventuele negatieve effecten ervan zoveel mogelijk te vermijden of te milderen. Kenmerkend aan deze beoordeling is dat ze niet pas is uitgevoerd als het plan al 'af' was, maar in tegendeel tot stand is gekomen via wisselwerking tussen de opstellers van het plan en de MER-deskundigen. Het beleidsplan heeft dus in de loop van zijn totstandkoming een aantal aandachtspunten die vanuit de MER-deskundigen werden geformuleerd geïncorporeerd.

In eerste instantie werd een ontwerp-plan-MER opgesteld op basis van het voorontwerp van Beleidsplan Ruimte Mechelen. Parellel met de opmaak van het ontwerp-plan-MER is het *voorontwerp* van beleidsplan ruimte geëvolueerd naar een *ontwerp* van beleidsplan ruimte. Bij de opmaak van dit ontwerp beleidsplan, dat samen met het ontwerp-plan-MER heeft voorgelegen voor openbaar onderzoek en advies, werd reeds rekening gehouden met een aantal opmerkingen en aanbevelingen zoals geformuleerd in het ontwerp-plan-MER. Het ontwerp-beleidsplan ruimte incorporeerde dus al een antwoord op bepaalde elementen van de milieueffectbeoordeling; op deze manier werd vormgegeven aan het interactieve proces tussen beleidsplan ruimte en plan-MER, dat uiteindelijk (na het openbaar onderzoek) aanleiding heeft gegeven tot een beleidsplan en plan-MER die volledig op elkaar zijn afgestemd. Het finale resultaat is een beleidsplan dat zoveel mogelijk rekening houdt met de aandachtspunten die in de loop van het m.e.r.-proces werden geformuleerd. Aanpassingen aan het beleidsplan ruimte die werden doorgevoerd als gevolg van het openbaar onderzoek werden, voor zover relevant voor de milieueffectbeoordeling, verwerkt in de finale versie van het MER.

Om duidelijk te maken in welke mate het plan-MER input heeft geleverd voor het beleidsplan ruimte werd een nota opgesteld die op hoofdlijnen aangeeft welke aanpassingen aan het beleidsplan ruimte zijn doorgevoerd op basis van de aanbevelingen in het MER. Die nota is opgenomen in bijlage aan het MER en aan voorliggende niet-technische samenvatting ervan. Bij de lezing van de effectbespreking in het plan-MER en in deze samenvatting moet dus rekening gehouden worden met het gegeven dat met een aantal van de beschreven effecten reeds is rekening gehouden bij het opstellen van het definitieve beleidsplan ruimte, zoals beschreven in de nota in bijlage.

De effectbeoordeling heeft betrekking op de verschillende elementen van het beleidsplan ruimte: de strategische visie, de beleidskaders en het actieplan. Het plan-MER doet een uitspraak over de milieueffecten (in de brede zin van het woord) van het beleidsplan ruimte, maar beperkt zich daar ook toe. Het doet met andere woorden geen uitspraken over beleidsambities van de stad Mechelen die buiten het strikte (juridische en thematische) kader van een ruimtelijk beleidsplan vallen, of over de effecten van die ambities, die op hun eigen merites moeten beoordeeld worden. Binnen een bepaald (al dan niet ruimtelijk) beleidsdomein vormt het beleidsplan ruimte één van de hefboomen, maar lang niet het enige. Mechelen doet met andere woorden inspanningen op meerdere fronten tegelijk; enkel de inspanningen verwoord in het beleidsplan ruimte vormen het voorwerp van de effectbeoordeling die is opgenomen in het MER.

Voorliggende niet-technische samenvatting van het plan-MER vat de finale beoordeling van het beleidsplan samen.

Voor meer details over de beoordeling en de achterliggende motivatie verwijzen we naar het plan-MER zelf.

2. REGELGEVING EN PROCEDURES

2.1 Ruimtelijke beleidsplanning

Een ruimtelijk beleidsplan bestaat uit een strategische visie en één of meer beleidskader(s) die samen het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Het ruimtelijk beleidsplan is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen in de ruimtelijke ordening. Het is realisatiegericht.

De *strategische visie* omvat een visie op de ruimtelijke ontwikkeling voor de lange termijn en beschrijft de daarvoor te volgen beleidsstrategieën. Deze visie bevindt zich bijgevolg op een hoog abstractieniveau.

De *beleidskaders* bevatten in functie van de visie operationele beleidskeuzes voor de middellange termijn en bijhorende actieprogramma's voor hetzij een thema hetzij een gebiedsdeel. Beleidskaders beschrijven onder meer hoe en met wie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd.

2.2 Milieueffectrapportage

Milieueffectrapportage heeft als doel de effecten van een plan of project in beeld te brengen, en zo bij te dragen aan een integratie van de aandacht voor het milieu in de besluitvorming.

De eerste stap in de procedure van de milieueffectrapportage voor het beleidsplan ruimte Mechelen was de opmaak van een kennisgeving, die in essentie als doelstelling had het onderzoek aan te kondigen, en te beschrijven *wat* zou onderzocht worden (welke effecten, welke beoordelingscriteria, ...) en *hoe* dat zou gebeuren (welke methodes). De kennisgeving lag ter inzage van het publiek van 23 september tot en met 31 oktober 2021.

Op basis van de ontvangen inspraakreacties en adviezen stelde het Team Mer vervolgens richtlijnen op, die het kader vormen waarbinnen de MER-deskundigen hebben gewerkt bij de totstandkoming van het MER. De richtlijnen werden vastgesteld op 13 januari 2022.

Het plan-MER werd zo optimaal mogelijk ingepast in de procedure voor het ruimtelijk beleidsplan. De wisselwerking houdt onder andere in dat:

- De adviesronde en publieke raadpleging voor de conceptnota van het ruimtelijk beleidsplan en de consultatie voor de kennisgeving van het plan-MER parallel georganiseerd en inhoudelijk op elkaar afgestemd werden;
- de input uit de adviesronde over het voorontwerp beleidsplan ruimte meegenomen werd in de opmaak van het ontwerp plan-MER;
- het openbaar onderzoek betrekking heeft gehad op zowel het ontwerp beleidsplan als het ontwerp plan-MER;
- de finale versie van het plan-MER rekening houdt met de aanpassingen aan het beleidsplan ruimte naar aanleiding van het openbaar onderzoek.

Dit betekent dat er niet eerst een ontwerp van ruimtelijk beleidsplan wordt gemaakt dat daarna pas aan een milieueffectbeoordeling wordt onderworpen, maar dat de milieueffectbeoordeling parallel verloopt aan het totstandkomingsproces van het ruimtelijk beleidsplan en het planningsproces informeert, vanaf de conceptnota tot aan de definitieve vaststelling van het beleidsplan.

Het plan-MER werd goedgekeurd door het Team Omgevingseffecten na afloop van het openbaar onderzoek (en vóór de definitieve vaststelling van het beleidsplan ruimte), rekening houdend met de

geformuleerde adviezen en de ontvangen inspraakreacties. In Bijlage D bij het MER wordt een overzicht gegeven van de ontvangen reacties waarin rechtstreeks verwezen wordt naar het ontwerp-MER, en wordt aangegeven hoe hiermee is omgegaan.

3. VOORSTELLING VAN HET STUDIETEAM

Het plan-MER wordt in opdracht van de stad Mechelen opgemaakt door een MER-coördinator en een team van MER-deskundigen. In Tabel 1 wordt het team voorgesteld.

Tabel 1 Team van erkende MER-deskundigen

Deskundige	Rol, discipline	Erkenningsbesluit
Koen Couderé	MER-coördinator	MB/MER/EDA/222 AMV/LNE/ERK/MER/EDA-222
	MER-deskundige Bodem en Water	
	MER-deskundige Klimaat	
Mischa Indeherberg	MER-deskundige Biodiversiteit	MB/MER/EDA-677-V1
Patrick Maes	MER-deskundige Mens Ruimte en Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	MB/MER/EDA/016
Johan Versieren	MER-deskundige Lucht	AMV/LNE/ERK/MER/EDA-059/V5
Kristof Devriendt	MER-deskundige Mobiliteit	MB/MER/EDA-685-V1

Annemie Pals was samen met Mischa Indeherberg verantwoordelijk voor de uitwerking van het thema Biodiversiteit.

Het thema 'Hinder en Gezondheid' werd uitgewerkt door de MER-coördinator.

4. BESCHRIJVING VAN HET BELEIDSPLAN RUIMTE

4.1 Overzicht

Het Beleidsplan Ruimte Mechelen (BRM) bestaat uit een strategische visie, drie beleidskaders ('Mechelen groeit', 'Groengeelblauw Mechelen' en 'Mechelen werkt') en een actieplan. De beleidskaders vertalen de opties van de strategische visie door in concrete voorstellen. De planhorizon van de beleidskaders is 2035, ongeveer twee legislaturen na de voorziene inwerkingtreding van dit eerste Beleidsplan Ruimte.

Hieronder wordt een korte samenvatting gegeven van de belangrijkste elementen van het beleidsplan ruimte. Voor meer details verwijzen we naar het beleidsplan zelf.

4.2 Strategische visie

In de strategische visie wordt de visie van de stad op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de lange termijn (horizon 2040) geformuleerd. Ze beschrijft de uitdagingen waar de stad mee geconfronteerd wordt, en formuleert doelstellingen en ruimtelijke strategieën, die een antwoord moeten helpen bieden op die uitdagingen. De uitdagingen zijn de volgende:

- Uitdaging 1: schaarse ruimte wordt steeds meer bebouwd
- Uitdaging 2: Een prachtige maar toch versnipperde open ruimte
- Uitdaging 3: stad met grote aantrekkingskracht en een flinke groei(vraag).
- Uitdaging 4: stad in een veranderend klimaat
- Uitdaging 5: Een economisch landschap in beweging, zowel in als rond de stad
- Uitdaging 6: Van mental naar modal shift op vlak van mobiliteit
- Uitdaging 7: Belangrijke centrumstad

Als antwoord op deze uitdagingen worden in de strategische visie volgende overkoepelende doelstellingen voor het Mechels ruimtelijk beleid geformuleerd:

- Werken met de ruimte die we hebben
- Veerkracht versterken
- Nabijheid en bereikbaarheid als troef uitspelen
- Centrumrol opnemen
- Vertrekken vanuit eigenheid en identiteit
- Iedereen aan boord in een stad vol diversiteit
- Voorop blijven lopen
- Besturen in samenwerking.

Na het duiden van de uitdagingen en het formuleren van de globale doelstellingen van het ruimtelijke beleid, worden zes ruimtelijke strategieën gedefinieerd. Het zijn lange termijn-strategieën die de basis vormen voor het ruimtelijk beleid van de stad Mechelen in de komende 20 jaar.

Ze zijn niet steeds heel concreet -leggen bv. niet letterlijk vast wat in welke zone van de stad mogelijk is en wat niet- maar ze omschrijven hoe de globale doelstellingen ruimtelijk kunnen ingevuld worden. Wat is belangrijk en sturend in het ruimtelijk beleid? Vanuit welke principes wordt vertrokken bij het opmaken van ruimtelijke beleidskaders die het middellange termijn-beleid vastleggen en verder detailleren?

De ruimtelijke strategieën zijn de volgende:

- Open ruimte openhouden en efficiëntie in de bebouwde ruimte
- Diverse en aantrekkelijke kernen, vol activiteit
- Klimaatneutraal en klimaatrobuust Mechelen

- Groeiende centrumstad: zorgzaam voor Mechelaars én regio
- Mechelen is Rivierenland
- De juiste functie op de juiste plaats

4.3 Beleidskader Mechelen groeit

Mechelen maakt een sterke groei door. De Mechelse woningmarkt blijft aantrekken. Samen met een groeiende bevolking groeit het gebruik van de Mechelse voorzieningen, zowel door Mechelaars als door inwoners van de regio. Zet de stad het groeitempo van de voorbije jaren verder? Voor wie is die groei? Hoeveel en welke inwoners worden aangetrokken? Op deze vraagstukken wil dit beleidskader een antwoord bieden.

Groeien als stad heeft goede redenen en veel voordelen. De keuze om de groei in de regio grotendeels in de stedelijke kernen op te vangen, past in het ruimtelijke beleid van de hogere overheden, dat door de stad Mechelen wordt ondersteund. Dit ruimtelijk beleid verkiest dat de bevolkingsgroei, tewerkstelling en andere “harde” functies terecht komen op de plaatsen die het beste ontsloten zijn, met alle voorzieningen vlakbij. Men wil immers een stop zetten op verspreide ontwikkelingen op plaatsen die erg auto-afhankelijk zijn en de open ruimte verder aantasten. Men wil de ‘hoogdynamische’ functies niet terecht zien komen in de open ruimte of in te kleine kernen die maar matig ontsloten zijn. De steden spelen dan ook een belangrijke rol in het opvangen van regionale groei.

De Mechelaars genieten mee van de vele voorzieningen die horen bij een centrumstad. Door herontwikkelingsprojecten wordt de stad op vele plekken vernieuwd. Een grotere stad geniet meer financiering van hogerhand; geld dat opnieuw in de stad geïnvesteerd wordt.

In dit beleidskader wordt de ambitie geformuleerd om die groeiende centrumstad te zijn, die ervoor zorgt dat de groei behoeft van de regio grotendeels in stedelijke omgeving kan worden opgevangen. Bij die groei horen natuurlijk ook aandachtspunten. Meer woninggroei, als die niet slim wordt ingeplant, zou op gespannen voet kunnen staan met behoud van groen op het grondgebied, en dat terwijl ook voor de stad de open ruimte en groen in de stad zo belangrijk zijn.

Vanuit de Vlaamse, provinciale en Mechelse beleidsdoelstellingen om de open ruimte zo veel mogelijk te vrijwaren en om Mechelen klimaatrobust te maken, streeft de stad ernaar om zo min mogelijk open ruimte aan te snijden, al is het onvermijdelijk dat dit op korte termijn nog hier en daar zal gebeuren, gezien de bouwrechten die in het verleden zijn gecreëerd.

De stad gaat er van uit dat in de toekomst groeien eerder moet gaan over “inbreiden”, waarbij extra gezinnen, werknemers en bezoekers worden opgevangen in de bestaande woonwijken en centra. Maar Mechelen wil geen stad van stenen worden, zonder groen. Hoe kan verdicht én verbeterd worden tegelijk, wordt uitgewerkt in het beleidskader ‘Mechelen Groeit’. Een groeiende bevolking heeft natuurlijk ook groeiende voorzieningen nodig: winkels, scholen, plaats voor sport en spel, cultuur... Ook deze uitdaging worden meegenomen in dit groeiverhaal.

In het beleidskader komen achtereenvolgens groeistrategieën voor het woningaanbod, groeistrategieën voor de gemeenschapsvoorzieningen en groeistrategieën voor groen in het woonweefsel, voor verweven werken en voor handel aan bod.

4.4 Beleidskader Groengeelblauw Mechelen

Mechelen wordt gekenmerkt door samenvloeiing van Dijle, Zenne en Nete en kleinere rivieren (Barebeek, Hanswijkbeek, Vrouwvliet, ...) in de Beneden-Dijlevallei. Langsheen deze valleien bevinden zich een aantal waardevolle groengebieden zoals het Mechels Broek, de Barebeekvallei en Mispeldonk aan zuidoostelijke zijde van de stad en onder meer het Robbroek, Den Battelaer en het Vrijbroekpark aan westelijke zijde van de stad. Deze natte valleigronden, waarvan sommige oude vloeibeemden die onderhevig zijn aan getijdenwerking, leveren een unieke fauna en flora op. Links en rechts zijn er ook

zeer unieke plekjes, zoals het Fort van Walem met zijn erfgoedwaarde en belangrijke aanwezigheid van de vleermuizen, of Zuur Bemke, een klein hooilandje met een uitzonderlijke plantenrijkdom.

De schaal van de stad maakt dat deze open ruimtestructuren zich op zeer korte afstand van de binnenstad bevinden, waardoor ze in principe zeer bereikbaar zijn voor de Mechelaars. Groenblauwe structuren moeten niet enkel buiten het bebouwd weefsel gezocht worden, maar ook de binnenstad, woonwijken en dorpen zitten vervlochten met natuurlijke structuren, zoals de doortocht van de rivieren en de beken, de parken, de tuinen, enz. Het zijn net deze groenblauwe structuren die ademruimte bieden aan de woonwijken en de levenskwaliteit van het stedelijk wonen vergroten.

Mechelen is een aantrekkelijke stad en verwacht wordt dat ze de komende 20 jaar zal blijven groeien. Er moet daarom bijkomende ruimte voorzien worden voor wonen, voorzieningen en werken, zodat Mechelen zich kan blijven ontplooiën als een bruisende en levendige stad. Dit legt vanzelfsprekend een grote druk op de open ruimte. Nochtans vormt de open ruimte de basis voor een kwaliteitsvolle, leefbare en gezonde stad. Ook de klimaatverandering maakt het belang van de aanwezigheid van samenhangende en robuuste groenstructuren duidelijk. Er moet dus een zorgvuldige evenwichtsoefening gebeuren om zowel de groei als de open ruimte de plaats te bieden die ze nodig hebben. Daarbij hanteert de stad het basisprincipe om het bestaande ruimtebeslag niet verder te laten toenemen en zo het aandeel open ruimte veilig te stellen, en waar mogelijk uit te breiden.

Werken aan een geïntegreerd open ruimteverhaal is werken op verschillende schaalniveaus. Mechelen wil inzetten op de uitbouw van robuuste groenblauwe netwerken in en rond de stad, die ingeschreven zitten in het groter geheel van het Beschermd Natuurpark Rivierenland. Ze dienen daarbij hun regionale rol volwaardig waar te kunnen maken. Vanuit deze optiek wordt gefocust op het verbinden van de grote gehelen, op het versterken van de biodiversiteit, op het plaats bieden aan water, enz. Tegelijk hebben deze zelfde groenstructuren ook een erg lokale rol, in die zin dat ze ook voor de Mechelaars de ademruimte vormen in en nabij de stad, waarbij het groen op maat van de inwoners moet kunnen staan. Inwoners dienen op korte afstand toegang te krijgen tot groen.

Daarnaast vormt het groen ook een belangrijke hefboom om een degelijk antwoord te bieden aan lokale hittestress of droogte, enz. De vele kleine en grote groene ruimtes die Mechelen rijk is, moeten gekoesterd worden. Het bestaande groen is immers van groot belang voor de sterk verstedelijkte omgeving van Mechelen. Een sterke groenblauwe structuur wapent Mechelen beter tegen de klimaatuitdagingen (o.a. hittestress, wateroverlast en droogte) en is daarmee een voorwaarde voor de leefbaarheid van de stad.

Binnen het beleidskader “groengeelblauw Mechelen” wordt voor al deze facetten ingegaan op de meervoudige rol van de groenblauwe structuren in en rond Mechelen.

De doelstellingen en strategieën binnen dit beleidskader worden besproken voor de rol en ambitie van de verschillende ruimtelijke componenten:

- Mechelen te midden van een hoogwaardig Rivierenland
- Naar een landbouwlandschap op het Hombeeks plateau
- Urban forestry en parkenplan in de wijken en binnenstad
- Infrastructuurlandschappen als verbindende structuren tussen stad en open ruimte

4.5 Beleidskader Mechelen werkt

Een groeiende stad schept ruimte voor een groeiende economie. Mechelen heeft de afgelopen 10 jaar aangetoond hoe beide hand in hand gaan. Het aantrekken van nieuwe inwoners, onder meer via de investeringen in het openbaar domein in attractiviteit, veiligheid en in netheid leidde tot een groei van

de economie. Er kwamen 43% ondernemingen bij in 10 jaar tijd. De levendigheid verhoogde in de stad waardoor ze nog aantrekkelijker werd ten aanzien van nieuwe inwoners.

Beide groeiprocessen, zowel van het wonen en de voorzieningen enerzijds en de economie anderzijds, dienen bijgevolg nauw op elkaar betrokken te worden. Zo kan er aan een geïntegreerd groeiverhaal gewerkt worden. Economie is, net als o.a. wonen en voorzieningen, een moeilijk te sturen gegeven, laat staan als overheid. Enerzijds evolueert de economie zeer snel en schuilt een belangrijke opgave van de overheid erin om ervoor te zorgen dat de ondernemingen op het grondgebied over de juiste kaders en randvoorwaarden beschikken om te kunnen groeien en evolueren. Ook kan en moet een overheid mee richting geven en ondersteuning bieden aan de ondernemingen zodat lokale condities en opportuniteiten gevaloriseerd kunnen worden. Anderzijds zijn er tal van externe factoren die inspelen op de economie zoals conjunctuur, concurrentie van andere steden, ... die een lokaal beleid er niet op vereenvoudigen.

Een essentiële voorwaarde voor economische groei en ondernemen is het voorzien en aanbieden van voldoende en functionele ruimte voor economie. Daarom is het belangrijk te focussen op de ruimtelijke aspecten van het werken in de stad omdat deze functies een belangrijke ruimtegebruiker zijn én tevens veel mensen op de been weten te brengen. Hierdoor heeft de economie een grote impact op het ruimtelijk functioneren van de stad. Binnen het beleidskader 'Mechelen werkt' ligt de focus dan ook op het aanbieden van veelzijdige en toekomstgerichte ruimten in de stad, waarbij getracht wordt een duurzaam maar flexibel kader uit te werken dat kansen biedt voor zowel de ondernemingen als de inwoners van Mechelen zelf. Daarnaast wordt ingezet op het creëren van de juiste condities voor deze economische ruimten, zodat ze mee kunnen evolueren én zodat de hoogwaardige condities en mogelijkheden ten volle kunnen worden aangewend.

In het beleidskader gaat achtereenvolgens aandacht uit naar volgende thema's:

- Ruimte voor verweven tewerkstelling
- Bouwen aan toekomstgerichte bedrijventerreinen
- Ruimte voor kantoren binnen Mechelen
- Ruimte voor handel
- Ruimte voor een duurzame stadsdistributie en stedelijke bouwlogistiek

4.6 Actieplan

Bij een ruimtelijk beleidsplan hoort een actieplan dat toont hoe de stad de geformuleerde visie ook zal uitvoeren. De thema's van de beleidskaders – groeien, werken, groenblauw – zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, en daarom heeft Mechelen ook gekozen voor één overkoepelend actieplan. Zoals aangegeven in het Beleidsplan Ruimte vormt het actieplan een leidraad en een set van tools die nuttig lijken om uitvoering te geven aan de visie, eerder dan een vaste checklist van uit te voeren maatregelen.

Het actieplan is onderverdeeld in een aantal thema's:

Gebiedsgerichte aanpak prioritaire structuren en projecten

De stad zal in uitvoering van het beleidsplan ruimte een aantal specifieke gebiedsgerichte projecten opzetten. Hieronder worden een reeks projecten voorgesteld die vanuit de beleidskaders prioritair lijken. De stad kan ook voor een aantal specifieke zones in de stad, die nog verder onderzoek behoeven om de visie op kwalitatieve wijze door te vertalen, verder onderzoek verrichten, bv. in de vorm van een masterplan. In uitvoering van het beleidsplan ruimte kunnen uit deze lijst selecties worden gemaakt maar kunnen ook projecten worden toegevoegd.

Het gaat om volgende projecten:

1. Vrouwlietvallei
2. Zennewoud: een stadsrandbos en 1400 ha natte natuur
3. Landbouwlandschap van de Aa
4. Parken- en hitteplan (dichtbebouwde) wijken
 - a. Parkenplan voor de stadswijken
 - b. Plan voor ontharding, vernatting en vermijden van hitte
5. Verder werken aan de al gekende grote stadsprojecten
6. Gebiedsgericht onderzoek groeipotenties in 5 kansrijke zones
 - a. Stadswijk Battelsesteenweg
 - b. Kanaalzone in de groeikernen
 - c. Zone Nekkerpoelstraat/Pasbrug/Maanstraat
 - d. Muizen kernversterking
 - e. Wonen in het kernwinkelgebied
7. Prioritaire sites voor verweven economie
 - a. Masterplan prioritaire L-clusters verweven economie
 - b. Masterplan en haalbaarheidsstudie Mechelen-Noord I en II
 - c. Masterplan en haalbaarheidsstudie Mechelen-Zuid
 - d. Masterplan buffergebieden en gemengde zones rond Mechelen-Zuid
8. Ruimte voor betaalbaar wonen
9. Leefbare dorpen buiten de groeikernen.

Een correct kader voor projecten en vergunningen

De stad zal in uitvoering van het beleidsplan ruimte bekijken rond welke elementen uit dit beleidsplan verdere detailleringen nodig zijn, zodat de principes hanteerbaar worden in het vergunningenbeleid. Hieronder worden de elementen opgelijst die volgens het actieplan nuttig lijken, en waarvan het nut en de noodzaak verder kan worden geëvalueerd. Na evaluatie kunnen uit deze lijst selecties worden gemaakt, maar kunnen ook andere (plannings-)initiatieven worden toegevoegd die uitvoering aan de beleidskaders geven. Onderstaand overzicht is dus te beschouwen als een catalogus van mogelijke acties en geen checklist van uit te voeren acties.

1. Afwegingskader woninggroei in en buiten de groeikernen
2. Aanpassing stedenbouwkundige voorschriften
 - a. Aanpassing algemene bouwverordening
 - b. Gerichte herbestemming in functie van groenblauwe structuren
 - c. Gebiedsgerichte RUP's voor werken
 - d. Gebiedsgerichte RUP's voor voorzieningen
 - e. Aanpassing van mobiliteitsbeleid

Financieel beleid en grond- en pandenbeleid

De stad zal in uitvoering van het beleidsplan ruimte bekijken hoe zij een actiever grond- en pandenbeleid kan voeren en via fiscaal/ financieel beleid het beleidsplan ruimte beter kan uitvoeren. Hieronder worden de elementen opgelijst die nuttig lijken bij opmaak van het beleidsplan ruimte en waarvan het nut en de noodzaak verder kan worden geëvalueerd. Na evaluatie kunnen uit deze lijst selecties worden gemaakt, maar kunnen ook andere acties en initiatieven worden toegevoegd die tot de uitvoering van de beleidskaders bijdragen.

1. Opmaak regeling stedenbouwkundige lasten
2. Tool meervoudig ruimtegebruik, pact gemeenschapsvoorzieningen en investeringsplan

- a. Tool meervoudig bruikbare ruimte
 - b. Pact grondeigenaars gemeenschapsvoorzieningen
 - c. Investeringsplan groei gemeenschapsvoorzieningen
3. Grondbeleid in functie van groenblauwe structuur
 4. Financieel ontradingsbeleid onderbenutte gebouwen

Het beleidsplan ruimte realiseren via andere plannen en programma's

Heel wat strategieën uit de strategische visie en de beleidskaders worden mede waargemaakt door acties die opgenomen zijn of volgen uit andere stedelijke plannen of programma's. Er zal opgevolgd worden of deze de doelstellingen van het beleidsplan ruimte blijvend ondersteunen.

1. Woonbeleidsactieplan
2. Klimaatactieplan
3. Mobiliteitsplan
4. Sustainable Urban Logistic Plan (SULP)
5. Stedenbouwkundige verordening
6. Verscheidene plannen en projecten.

Een aangepaste organisatie

In uitvoering van het beleidsplan ruimte zal de stad bekijken hoe de stadsorganisatie beter kan afgestemd worden op de uitdagingen van het beleidsplan. Hieronder worden een aantal elementen opgesomd die de stad zal evalueren op hun nut en noodzaak. Na evaluatie kunnen uit deze lijst selecties worden gemaakt, maar kan ook tot andere herschikkingen worden beslist als die meer tot de realisatie van de beleidskaders kunnen bijdragen.

1. Coördinatie voor de prioritair gebiedsgerichte projecten
2. Eén dienst overkoepelend voor gemeenschapsvoorzieningen
3. Coördinator rond verweven economie
4. Expertise nieuwe woonvormen, woonmobiliteit en activering woonaanbod

5. METHODOLOGISCHE AANDACHTSPUNTEN VOOR DE MILIEUBEOORDELING

5.1 Doel van de strategische milieubeoordeling

Zoals eerder gesteld heeft het plan-MER in eerste instantie tot doelstelling om de positieve en negatieve gevolgen van het Beleidsplan Ruimte op hoofdlijnen in beeld te brengen door de principiële beleidskeuzes (strategische visie en beleidskaders) uit dit plan te beoordelen op hun effecten op het milieu (in de brede zin van het woord).

Het ontwerp-MER, dat het voorwerp heeft uitgemaakt van een openbaar onderzoek, formuleerde een aantal aandachtspunten met betrekking tot het milderen van eventuele negatieve effecten en het versterken van positieve effecten. Zoals hoger aangegeven wordt in Bijlage een overzicht gegeven van de wijze waarop bij de opmaak van het finale beleidsplan ruimte is omgegaan met de in het MER geformuleerde aandachtspunten.

5.2 Afbakenen van het studiebereik (scoping)

Het afbakenen van het studiebereik moet ertoe bijdragen dat gefocust wordt op de essentie. Op die manier wordt het studiewerk toegespitst op zaken die er echt toe doen in het kader van een onderbouwde besluitvorming met betrekking tot het Beleidsplan Ruimte. Onnodige ballast wordt vermeden.

Gezien het milieueffectenonderzoek een onderzoek op strategisch niveau is zijn niet alle milieuthema's relevant. Om een onderscheid te maken tussen wat wel en niet relevant is wordt een selectie gemaakt van die aspecten binnen de milieuthema's die toelaten om de beleidskaders uit het ruimtelijk beleidsplan te beoordelen op milieueffecten. Enkel de aspecten die op niveau van een beleidsplan (strategische visie en beleidskaders) en de eruit voortkomende acties relevant en onderscheidend zijn, worden meegenomen.

Volgende thema's werden voldoende relevant geacht om te onderzoeken:

- Bodem en water
- Mobiliteit
- Biodiversiteit
- Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie
- Ruimtelijke aspecten
- Klimaat
- Hinder en gezondheid¹

Tabel 2 geeft voor de verschillende geselecteerde milieuthema's weer welke effecten op het strategische niveau van de beoordeling van het Beleidsplan Ruimte relevant zijn en potentieel aanzienlijk kunnen zijn, in positieve of negatieve zin.

¹ Dit thema omvat onder meer de aspecten geluidsoverlast, luchtkwaliteit en gezondheid

Tabel 2 Scoping op hoofdlijnen van de verschillende MER-thema's voor de strategische milieubeoordeling van het Beleidsplan Ruimte van de stad Mechelen

Thema	Aard van de potentieel aanzienlijke effecten die op strategisch niveau kunnen beoordeeld worden
Bodem en Water	Het Beleidsplan Ruimte legt de strategische keuzes met betrekking tot bodemgebruik vast voor de komende jaren. Dit heeft invloed op onder meer verharding en bodemkwaliteit. Ook het watersysteem zal de invloed ondergaan van keuzes bij de inrichting van de ruimte. Tegelijkertijd werkt het watersysteem ook structurerend, en kan het dus bijdragen aan de concrete uitwerking van de beleidskaders.
Mobiliteit	Het Beleidsplan Ruimte maakt strategische ruimtelijke keuzes, die hebben een rechtstreekse impact op de modale keuze, de algehele verplaatsingsbehoeften en het transportnetwerk. Ook de mate van nabijheid, bereikbaarheid en het leefbaarheidsgevoel worden op die manier beïnvloed. Kwantitatieve uitspraken over de verkeersgenererende effecten en de verkeersafwikkeling van het plan kunnen echter niet gedaan worden, omdat de beleidskeuzes die in het plan worden beschreven niet ruimtelijk specifiek genoeg zijn.
Luchtkwaliteit	Het Beleidsplan Ruimte zal voor tal van sectoren en omgevingen directe of indirecte gevolgen hebben die een relatie hebben met de emissie van luchtverontreinigende stoffen en impact op luchtkwaliteit. Meest relevante elementen hierbij zijn emissies gelinkt aan; <ul style="list-style-type: none"> • Gebouwverwarming (link met renovaties, uitbreiding woonvoorzieningen, verdichting woongebieden, collectieve en/of alternatieve verwarmingssystemen,) • Verkeer (zowel gekoppeld aan wijzigingen wonen als aan werk/bedrijfs-gerelateerde verkeersstromen, collectief transport, stadsdistributie,) Bedrijven (link met intensivering en verduurzaming bedrijfsterreinen, energie- en mobiliteitsbehoeften, transport,)
Geluidsoverlast	Het Beleidsplan Ruimte heeft waarschijnlijk slechts een beperkte invloed op de geluidsemissies van de voornaamste hinderbronnen in de gemeente (o.m. verkeer op hoofdwegen en spoorverkeer), aangezien die sterk door gemeenteoverschrijdend beleid bepaald worden. Op lokaal niveau kan er wel een effect zijn, als bijvoorbeeld wijken autolouwer worden als gevolg van een grotere nabijheid van de voorzieningen.. Ook kan het beleidsplan via keuzes op het vlak van ruimtelijke inrichting een invloed hebben op de mate waarin de 'receptoren' (bv. woonwijken) daadwerkelijk hinder kunnen ondervinden. Kwantitatieve uitspraken over de (eventuele) geluidseffecten (in positieve of negatieve zin) van het plan kunnen echter niet gedaan worden, omdat de beleidskeuzes die in het plan worden beschreven niet ruimtelijk specifiek genoeg zijn om ze te kunnen onderwerpen aan een geluidsmodellering. Het thema geluidsoverlast wordt daarom behandeld als een onderdeel van het overkoepelende thema "Hinder en gezondheid".
Klimaat	Het Beleidsplan Ruimte zal voor tal van sectoren en omgevingen directe of indirecte gevolgen hebben die een relatie hebben met de emissie of vastlegging van broeikasgassen (mitigatie), of met het verhogen van de weerbaarheid van de omgeving (adaptatie). Strategische ruimtelijke keuzes die invloed hebben op verplaatsingsbehoeften, multimodale bereikbaarheid, keuze van transportmiddel en de structuur van het transportnetwerk hebben bijvoorbeeld een rechtstreekse impact op verkeersemissies. Ook keuzes op het vlak van de lokalisatie van bewoning en van woonvormen bepalen mee hoeveel broeikasgassen op het grondgebied van de gemeente worden uitgestoten.. De manier waarop wordt omgegaan met (wijzigingen in) landgebruik en -beheer en met verharding (ook en met name in het buitengebied) is ook een belangrijk aandachtspunt. Het Beleidsplan vormt een waardevol instrument in het streven naar een klimaatrobuuste gemeente, in die mate dat het oplossingen biedt voor klimaatgerelateerde effecten als hitte, wateroverlast, droogte, achteruitgang van de biodiversiteit, ...
Biodiversiteit	Beleidsintenties die, in plus of in min, effecten zouden kunnen hebben op de omvang en de kwaliteit van de natuur in de gemeente zullen de nodige aandacht krijgen. Ruimtebeslag, en het er mogelijk gepaard mee gaande verlies van ecotopen en leefgebieden van soorten, is het meest direct werkende effecttype. Dit effecttype zal de meeste aandacht krijgen, waarbij we evenwel om zullen moeten gaan met het abstractieniveau van een beleidsplan dat niet zal toelaten om winst of verlies in hectaren habitat of leefgebied van soorten uit te drukken.

Thema	Aard van de potentieel aanzienlijke effecten die op strategisch niveau kunnen beoordeeld worden
	<p>Een ander belangrijk aandachtspunt is barrièrewerking. De beleidsintenties kunnen zowel een versnipperend als ontsnipperend effect hebben. In de analyse zal nagegaan worden wat de impact is van het beleidsplan op de belangrijkste natuurverbindingen in het plangebied.</p> <p>Sommige beleidsintenties kunnen potentieel versturende invloeden op natuur met zich meebrengen, die evenwel ook mitigeerbaar kunnen zijn. In dat geval biedt onze analyse de nodige handvaten om mogelijk optredende effecten tot een minimum te beperken.</p> <p>Bijzondere aandacht zal gegeven worden aan de meest beschermde gebieden in of aangrenzend aan de gemeente. Bijzondere aandacht gaat hierbij bijvoorbeeld naar de verschillende riviersystemen in het plangebied.</p> <p>Naast het inschatten van effecten op 'de grote natuur' zal ook nagegaan worden in hoeverre het beleidsplan een meerwaarde voor natuur kan hebben binnen bestemmingen die niet in de eerste plaats een natuurfunctie beogen maar waarvoor het 'horizontaal natuurbeleid' van toepassing is.</p>
Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	<p>Het Beleidsplan Ruimte legt de strategische keuzes met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling vast voor de komende jaren. Aangezien landschap bij uitstek de visuele verschijningsvorm vormt van deze ruimtelijke ontwikkelingen, heeft dit bijgevolg impact op het landschap. De acties om tot de gewenste ruimtelijke ontwikkeling te komen, kunnen op hun beurt impact hebben op het bouwkundig erfgoed en archeologie.</p>
Ruimtelijke aspecten	<p>In deze discipline zal voornamelijk gekeken worden naar de effectgroep 'ruimtegebruik en gebruikskwaliteit' binnen de strategische keuzes die in het Beleidsplan Ruimte worden gemaakt. Op welke manier zal in de toekomst met de ruimte worden omgesprongen en voor welke functies wordt bijkomende ruimte gezocht?</p>
Gezondheid	<p>Keuzes met betrekking tot een kwaliteitsvolle en duurzame inrichting van de open ruimte kunnen ongetwijfeld een invloed hebben op de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de bevolking: denken we bijvoorbeeld aan de aanwezigheid en de toegankelijkheid van groen (niet alleen in de open ruimte, maar ook in de bebouwde omgeving), het voorkomen of milderen van hitte-effecten, de mildering van geluidsoverlast of een verbetering van de luchtkwaliteit, ... Deze effecten, voor zover toe te schrijven aan het Beleidsplan Ruimte, zullen beschrijvend in beeld gebracht worden. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat gezondheid een complex en holistisch gegeven is, dat ook beïnvloed wordt door factoren die zich buiten de scope van een Beleidsplan Ruimte of buiten de grenzen van de gemeente bevinden, en die elk op zich ook evolueren. Het verkregen beeld zal dus noodzakelijkerwijze partieel zijn.</p> <p>Vanuit het MER kunnen ook suggesties gedaan worden met betrekking tot de vraag hoe ruimtelijke beleidsplanning kan bijdragen aan een omgeving die robuuster is ten aanzien van het uitbreken van besmettelijke ziektes. Het belang hiervan is recent nog aangetoond door de Coronacrisis.</p>

5.3 Diepgang van de milieubeoordeling

In het kader van een plan-MER voor een beleidsplan, in dit geval het beleidsplan Ruimte voor de stad Mechelen, is het niet mogelijk om alle denkbare effecten gedetailleerd te onderzoeken. Het conceptuele niveau waarop de strategische visie en de beleidskaders worden beschreven, de schaal van het studiegebied, de ruimtelijke spreiding van de acties die voortvloeien uit de beleidskaders, de de onzekerheid over de exacte doorwerking van sommige acties, de veelheid aan potentiële acties en de tijdshorizon die voor ogen wordt gehouden zorgen ervoor dat de omvang van de effecten niet in kwantitatieve eenheden en met een groot ruimtelijk detailniveau kan uitgedrukt worden.

5.4 Alternatieven

In het plan-MER worden geen alternatieven voor het Beleidsplan Ruimte als geheel bestudeerd. Het Beleidsplan is immers tot stand gekomen als gevolg van grondig gevoerd interactief proces, waarbij meerdere pistes werden verkend, maar de “beste” opties uiteindelijk werden gekozen. In die zin vormt het Beleidsplan Ruimte een ‘geoptimaliseerd’ antwoord op de uitdagingen die aan de basis liggen van het plan. Door de wisselwerking tussen het plan-MER en de opmaak van het Beleidsplan Ruimte werden tijdens het proces vanuit de milieubeoordeling suggesties voor verfijning van het Beleidsplan of voor alternatieven of varianten gedaan, die deels meegenomen werden bij de totstandkoming van het Beleidsplan. Via deze wisselwerking werden dus de verschillende alternatieve “bouwstenen” van het plan op hun merites beoordeeld, en die beoordeling is tot uiting gekomen in de uiteindelijke keuzes die gemaakt worden.

5.5 Wisselwerking tussen planvorming en milieueffectbeoordeling

Het m.e.r.-proces werd zoveel mogelijk en van bij het begin geïntegreerd in het proces van de planvorming.

De doorwerking van het MER (en de ruimtelijke doorvertaling van de bevindingen ervan in de beleidskaders en acties) gebeurt dus niet onder vorm van de klassieke “milderende maatregelen”, maar door een voortdurende wisselwerking doorheen het proces. Het resultaat van deze benadering is dat het finale Beleidsplan zo goed als mogelijk aansluit bij de realisatie van de doelstellingen van een aantal beleidsdomeinen, zo weinig mogelijk neveneffecten heeft, maximaal klimaatrobust is en maximaal bijdraagt aan de principes van duurzame ontwikkeling.

6. EFFECTEN VAN HET BELEIDSPAN RUIMTE

Hieronder wordt, per milieuthema, een overzicht gegeven van de voornaamste potentieel positieve en potentieel negatieve effecten van het Beleidsplan Ruimte Mechelen (BRM), en worden een aantal aanbevelingen geformuleerd.

Zoals aangehaald in de inleiding is deze analyse gebaseerd op het ontwerp van BRM. In het ontwerp BRM, dat samen met het MER heeft voorgelegen voor openbaar onderzoek, is reeds rekening gehouden met een aantal van de hieronder opgelijste aanbevelingen. Dat is eigen aan de interactieve manier waarop MER en Beleidsplan Ruimte tot stand komen.

Om een beeld te krijgen van de aanpassingen die op basis van het MER zijn aangebracht aan het ontwerp-BRM verwijzen we naar de nota in bijlage. Een correct beeld van de milieu-impact van het beleidsplan ruimte wordt dus verkregen door onderstaande synthese te lezen in relatie tot de bijlage.

6.1 Thema Bodem en Water

De **strategische visie** bevat heel wat elementen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan een robuuster watersysteem en aan een beter beheer van de watercyclus. Verhogen van ruimtelijk rendement in de bebouwde ruimte, ontharding en versterking van de groenblauwe structuur, ruimte geven aan water en concentratie van de groei in de kernen zijn hierbij belangrijke hefbomen. Wel moet erop gewezen worden dat de groeiambitie waar de strategische visie sterk op inzet inherent de mogelijkheid van een grotere druk op het watersysteem omvat, in termen van kwaliteit maar ook van kwantiteit. Proactieve maatregelen om dit te voorkomen zijn dan ook van groot belang. Deels zijn deze ook geïntegreerd in de strategische visie; maatregelen om negatieve effecten op de waterkwaliteit te voorkomen of proactief te milderen komen er echter niet expliciet in aan bod.

Het beleidskader '**Mechelen groeit**' zet sterk in op groei. Zoals gezegd kan hierbij niet voorbijgegaan worden aan de potentieel negatieve effecten op het watersysteem van die groei. Het is dan ook positief dat het beleidskader inzet op maatregelen die de negatieve effecten op de waterkwantiteit, zowel droogte als overstroming, en ook op de waterkwaliteit voorkomen of milderen. Niettemin zal het moeilijk te vermijden zijn dat de groeiambities op het vlak van woningaanbod leiden tot bijkomende verharding. Het beleidskader zet immers wel in op het beperken van bijkomende verharding, maar ambieert niet de verhardingstendens stop te zetten of om te keren. Om te vermijden dat bijkomende verharding ook aanleiding geeft tot wateroverlast moet alleszins maximaal ingezet worden op buffering en infiltratie en hergebruik.

Het beleidskader '**Groengeelblauw Mechelen**' heeft voornamelijk positieve effecten op het watersysteem (in termen van waterkwaliteit, wateroverlast en droogte), doordat ruimte voor water wordt voorzien in zowel het valleilandschap als de landbouwgebieden. In de bebouwde omgeving wordt ingezet op ontharding en uitbouw van een gescheiden riolering, wat ook positief is. De mate waarin deze maatregelen snel kunnen gerealiseerd worden op het terrein en de mate waarin de ontharding ook bijdraagt tot een netto vermindering van de verharding zal bepalend zijn voor het effect ervan.

Bij het beleidskader '**Mechelen werkt**' vormt de impact op de waterkwaliteit van de in de stad verspreide bedrijvigheid een aandachtspunt, die echter beheersbaar is via vergunningenbeleid, handhaving en de toepassing van een aangepast afwegingskader. De aandacht voor ontharding van de verweven bedrijven is positief, maar zou nog sterker benadrukt mogen worden; met name het voortbestaan van bedrijvensites met een hoge mate van verharding binnen het woonweefsel is onwenselijk vanuit het standpunt van waterbeheer. Op de (grotere) bedrijventerreinen (en andere grootschalige ontwikkelingen) zijn er zeker nog kansen voor collectieve maatregelen op het vlak van

afvalwaterzuivering, die niet geëxpliciteerd worden. De beoogde transformatie van deze terreinen met hoger en compacter bouwen, minder verharding, meer infiltratie en meer groen is positief. De mate waarin de stad de hefboomen heeft om de implementatie ervan ook in de private ruimte af te dwingen zal in de praktijk bepalend zijn voor het succes ervan.

Voor het thema bodem en water gelden volgende aanbevelingen:

1. Om een negatieve invloed op de oppervlaktewaterkwaliteit als gevolg van de beoogde groei te vermijden moet ervoor gezorgd worden dat de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur deze groei kan volgen.
2. Bij nieuwe ontwikkelingen moet er over gewaakt worden dat geen potentieel overstroombaar gebied wordt ingenomen.
3. Bijkomende verharding moet zoveel mogelijk vermeden worden; er wordt best gestreefd naar een netto afname van de verharding. Waar de verharding toeneemt moet maximaal ingezet worden op opvang voor hergebruik, infiltratie en buffering.
4. Om een netto positief effect op het vlak van waterkwaliteit en waterkwantiteit te verkrijgen is het nodig dat er een netto afname van de verharding optreedt (ondanks de beoogde verdichting), en niet enkel een beperking van de bijkomende verharding.
5. Naast ruimte voor water in de valleigebieden moet ook ingezet worden op bronmaatregelen die in de hogere delen van het stroomgebied het water moeten helpen vasthouden.
6. Om te voorkomen dat pieklozingen van vervuild water de capaciteit van de RWZI's zouden overschrijden is een goed beheer en opvolging van de lozingsvergunningen van de de verweven activiteiten essentieel.
7. Het is aan te bevelen de impact van in het woonweefsel verweven economische activiteiten op de waterzuiveringsactiviteiten en op de oppervlaktewaterkwaliteit mee in rekening te nemen bij beslissingen rond verweving (zie het beoogde afwegingskader).
8. In het beleidskader wordt best explicieter verwezen naar de (potentiële) problematiek van de afvalwaterlozingen op de bedrijventerreinen. De beoogde ruimtelijke transformaties bieden kansen voor zaken als gescheiden riolering en collectieve waterzuivering.
9. Bij grote (kantoor)ontwikkelingen kunnen potentieel grote volumes hemelwater opgevangen worden voor hergebruik. In de mate dat de opgevangen volumes de gebruiksbehoeften van deze ontwikkelingen overschrijden kan bekeken worden of dit water kan ter beschikking gesteld worden van andere gebruikers in de omgeving.
10. Het zoveel mogelijk voorkomen van bijkomende verharding (inclusief 'ondergrondse verharding') en het actief terugdringen van bestaande verharding (bv. verminderen en/of halfdoorlatend maken van parkeerplaatsen) zijn, samen met de nood aan buffering en infiltratie van hemelwater, belangrijke aandachtspunten binnen dit beleidskader.

6.2 Thema Mobiliteit

Het Beleidsplan Ruimte Mechelen heeft over het algemeen een positieve impact op het aspect mobiliteit en draagt bij tot de beleidsdoelstellingen van de verschillende niveaus. Gezien het uitwerkingsniveau van het beleidsplan is het moeilijk een nauwkeurige beoordeling op te maken voor het aspect mobiliteit. Toch kan gesteld worden dat de beoogde beleidsdoelstellingen voor mobiliteit over het algemeen moeilijk te behalen zijn met voorliggend beleidsplan.

'Mechelen groeit' kent immers een inherente grote verplaatsingsvraag en -behoefte die in eerste instantie niet volledig ondervangen zal kunnen worden met voorliggend beleidsplan. De nadruk ligt

namelijk sterk op de nieuwe ontwikkelingen (verweving en intensivering van ruimtegebruik) en in mindere mate op de transformatie van de ruimte die zich vandaag al laat kenmerken door een grote vervoersvraag. 'Groengeelblauw Mechelen' zal een sterk positieve bijdrage hebben aan de (verkeers)leefbaarheid in Mechelen, maar draagt slechts in beperkte mate bij tot het halen van de mobiliteitsdoelstellingen. 'Mechelen werkt' tot slot volgt in grote mate 'Mechelen groeit' wat betreft de bedenkingen die gemaakt kunnen worden omtrent mobiliteit.

De algemene positieve impact op het aspect mobiliteit blijkt o.a. uit het principe van ruimtelijke nabijheid dat meermaals aan bod komt. Door specifieke – veelal multimodale bereikbare – locaties aan te duiden waar ruimte is voor groei, wordt ingespeeld op meer duurzame mobiliteit. Verplaatsingen worden korter of overbodig en de resterende verplaatsingsbehoefte kan veelal opgevangen worden met de fiets of te voet. Door activiteiten te gaan bundelen, is het bovendien mogelijk om hier lokaal of bovenlokaal voordeel uit te halen. Zo kan voor stadsdistributie gewerkt worden met multimodale knooppunten of hubs waar de goederenstromen gebundeld kunnen worden. Verkeersnetwerken van de duurzame modi zullen hoe dan ook versterkt dienen te worden, wil men de vooropgestelde modal shift bekomen.

Bijkomend zijn er nog een aantal aandachtspunten die bepalend zullen zijn voor de positieve impact van het ruimtelijk beleid:

1. Wat betreft voorzieningen, tewerkstelling en wonen wordt de problematiek van lintbebouwing en verspreide clusters benoemd, maar hier wordt inhoudelijk slechts beperkt op ingegaan. Er kunnen concrete voorwaarden en maatregelen gekoppeld worden aan de locaties in kwestie. De transformatie en afbouw naar clusters die wel wenselijk zijn wat betreft ruimtelijke inpasbaarheid en multimodale bereikbaarheid kan concreter. Prioritair aan te pakken locaties in kader van hoogwaardige OV-assen of fietsassen kunnen aan bod komen. Anderzijds kan een belangrijk – al dan niet gepland – knooppunt ook gezien worden als potentiële locatie voor verdere verdichting.
2. De intensivering en verweving van het ruimtegebruik brengt enkele belangrijke uitdagingen met zich mee zoals een toename in het verkeer. Dit zorgt op zijn beurt dat de nodige aandacht dient besteed te worden aan het versterken van de netwerken, aan verkeersveiligheid, aan comfort, etc.
3. Meervoudig gebruik biedt mogelijkheden zoals het invoeren van deelsystemen. Er wordt niet ingegaan op mogelijkheden omtrent laadinfrastructuur, transformatie van energieopslag, etc. Ook nieuwe deelsystemen en randvoorwaarden die daaraan gekoppeld kunnen worden, komen niet aan bod. Hierbij dient ook het sociale aspect belicht te worden. Mobiliteit dient voor iedereen betaalbaar en toegankelijk te zijn.
4. De (bouw)logistiek wordt aangehaald als significant onderdeel van het stedelijke verkeer. Er worden enkele mogelijkheden opgesomd om de impact enigszins te beperken, zoals de aanpak op verschillende niveaus, het realiseren van een hub, etc. De modal shift van de goederenstromen komt slechts beperkt aan bod, met name de mogelijkheden via spoor en binnenvaart blijven onderbelicht.

Voor het thema Mobiliteit gelden volgende aanbevelingen:

1. De ambitie om te groeien zal hoe dan ook gepaard gaan met een verhoogde mobiliteitsvraag. Met voorliggende ruimtelijke principes wordt er een momentum gecreëerd om op een duurzamere manier met ruimte en mobiliteit om te gaan. Anderzijds zal het ook de vervoersvraag en de verkeersgeneratie van bepaalde gebieden beduidend toenemen. Er dient uitdrukkelijk aandacht besteed te worden aan het proactief versterken van de mobiliteitsalternatieven. Enkel door het voorzien van kwalitatieve en comfortabele alternatieven is de noodzakelijke modal shift bij deze ruimtelijke principes haalbaar.

2. Tegelijkertijd is er een aanzienlijk deel van de open ruimte op heden waar een grote verplaatsingsbehoefte aanwezig zal blijven. Een concrete methodiek om ruimtelijk te gaan herstructureren is noodzakelijk om de autoafhankelijkheid hiervan te doen dalen. Belangrijke – al dan niet geplande – vervoersassen, maar ook knooppunten voor alternatieve modi kunnen prioritair aangepakt worden.
3. De geraamde groei in tewerkstelling brengt een verhoogde verplaatsingsvraag met zich mee. De ruimtelijke doelstellingen beogen verweving, intensivering en efficiënter ruimtegebruik. Door strategische locaties aan te duiden of een (ruimtelijk) onderscheid te maken in typologie doelt men op een minimale impact. Gegeven de huidige context van drukbezette bedrijventerreinen, maar ook de capaciteitsgrenzen van het wegennet – specifiek in de omgeving nabij het centrum – zijn een modal shift en mental shift opnieuw essentiële randvoorwaarden. Zo niet zal het principe van nabijheid een averechts effect hebben op de bereikbaarheid van de aangeduide locaties. Dit heeft op zijn beurt negatieve implicaties voor de handel, maar ook voor de aantrekkelijkheid om zich als bedrijf of kantoor te vestigen, etc.
4. Ontwikkelingen dienen samen te gaan met duidelijke voorwaarden en maatregelen met betrekking tot multimodale bereikbaarheid, bundeling en overslagmogelijkheden. Dit zowel voor personen- als goederenstromen. Principes rond innovatie zoals circulaire economie en korte keten dienen concreter uitgewerkt te worden.
5. Er wordt slechts in beperkte mate ingegaan op mogelijkheden omtrent laadinfrastructuur, transformatie van energieopslag, etc. Ook nieuwe deelsystemen voor transport en vervoer dienen grondiger bekeken te worden.

6.3 Thema Lucht

Zoals aangegeven bij het thema Mobiliteit leiden diverse beleidskaders tot grotere verplaatsingsbehoeften, hogere parkeerdruk... . Zeker lokaal dient hierbij met een toename van wegverkeer rekening gehouden te worden, als de uitwerking van deze kaders niet gepaard gaat met verbeterde multimodale bereikbaarheid. Deze multimodale bereikbaarheid dient hierbij in elk geval te leiden tot een gunstige wijziging inzake modal split. Bij ontoereikende wijziging dient dan ook met een lokale negatieve impact op de luchtkwaliteit rekening te houden op die locaties waarbij het plan leidt tot hogere verplaatsingsbehoeften. Bij voldoende grote wijziging van de modal split kan dit leiden tot een “stand still”, die bij verder doorgedreven wijziging kan overgaan in een positieve impact.

Het plan leidt tot mogelijkheden om door verweving rechtstreeks positieve effecten te genereren zoals m.b.t. het voorzien en gebruiken van laadinfrastructuur en deelfaciliteiten (fietsen, pakjeslevering, deelwagens, ...). Zo kunnen deze faciliteiten ook bijvoorbeeld afwisselend door bewoners en werknemers gebruikt worden. Hierdoor kan een versnelde shift naar meer duurzame verplaatsingsmodi gerealiseerd worden, wat een positieve impact heeft op de luchtkwaliteit.

Het intensiveren van bestaande bedrijventerreinen zal altijd als negatief effect hebben dat er bijkomend verkeer gegenereerd wordt. De (lokale) negatieve effecten die hiermee gepaard gaan kunnen wel gemilderd worden door het voorzien van aangepaste maatregelen (bv. vervoersplannen, betere multimodale ontsluiting). De vermelde intensivering van bedrijven kan er desgevallend toe leiden dat er tussen de bedrijven meer onderlinge wisselwerkingen optreden, zodat ook op die manier een gunstige impact op de emissies en impact op de luchtkwaliteit kan gerealiseerd worden.

Inzetten op een verduurzaming van stadsdistributie zal tot een positieve impact op de luchtkwaliteit leiden. Tegen 2030 ambiëert men hieromtrent een zero-emissie-distributie in de binnenstad. Inzetten van emissie-vrij transport bij de stedelijke stadsdistributie leidt hierbij tot een positieve impact.

Het voorzien van meer groen kan ook tot een positieve impact leiden, weliswaar als er voldoende rekening mee gehouden wordt dat de luchtkwaliteit bij wegen met aanzienlijk verkeer en aaneengesloten bebouwing negatief beïnvloed kan worden indien het voorziene groen leidt tot een belemmering van de dispersie van de verontreinigende stoffen. Een negatief effect van deze belemmering kan het positieve effect door captatie van verontreiniging ver overstijgen.

Ten aanzien van de negatieve effecten die met wegverkeer gepaard kunnen gaan dient er wel mee rekening gehouden te worden dat deze effecten op termijn systematisch zullen afnemen omwille van de strengere eisen inzake emissies waaraan het wagenpark dient te voldoen. Dit is dan wel vnl. ten aanzien van de verbrandingsparameters (NO₂, ultra fijn stof en roet). M.b.t. PM₁₀ heeft dit veel minder impact gezien rekening moet gehouden worden met de slijtage-emissies.

Voor het thema Lucht gelden volgende aanbevelingen:

1. De groeistrategieën voor wonen, voor gemeenschapsvoorzieningen en verweven met handel en werken zullen, zoals aangegeven bij het thema Mobiliteit, tot lokaal een (sterk) verhoogde vraag naar verplaatsingen leiden. Enkel door het voorzien van kwalitatieve alternatieven ten aanzien van autoverkeer is de noodzakelijke modal shift haalbaar, zoniet zal de groei tot een negatieve impact op verkeersemisies en bijgevolg negatieve impact op de luchtkwaliteit leiden.
2. Vermijden dat de realisatie van het plan leidt tot meer verkeer langs bestaande street canyons of tot het creëren van bijkomende street canyons.
3. Opletten met voorzien van bomen/struiken langs wegen met aanzienlijk verkeer en aaneengesloten bebouwing, gezien deze de dispersie van de pollutanten negatief kunnen beïnvloeden, met een negatieve impact op de luchtkwaliteit (in elk geval vermijden dat er een min of meer aaneengesloten “kruinen”dek ontstaat.
4. De geraamde groei in tewerkstelling brengt een verhoogde verplaatsingsvraag met zich mee, waardoor een modal shift noodzakelijk is om de negatieve impact te minimaliseren.
5. Maatregelen met betrekking tot multimodale bereikbaarheid, bundeling en overslagmogelijkheden, zowel voor personen- als goederenstromen zijn hierbij vereist, evenals maatregelen om elektrificatie van vervoer en transport te ondersteunen.

6.4 Thema Biodiversiteit

De stad Mechelen is ambitieus op het vlak van biodiversiteit in haar beleidsplan. Er wordt vooral sterk ingezet op het groenblauwe netwerk ter hoogte van het Rivierenland, maar ook op andere locaties op het grondgebied. Dit vormt zeker een heel belangrijke meerwaarde voor de beschermingszones die hier aanwezig zijn en voor de soorten. Naast het vrijwaren van deze zones wordt ook ingegrepen in de naastgelegen hardere bestemmingen zoals het industrieterrein Mechelen Noord, waar vergroening en ontharding moet zorgen voor een zachtere impact naar en een verminderde verstoring van deze gebieden. Een gemiste kans is evenwel dat voor natuurverbinding doorheen de binnenstad eerder gekeken wordt naar het kanaal dan naar de Dijle, die een relevantere natuurverbinding vormt/zou kunnen vormen. Het zal evenwel niet eenvoudig zijn om de Dijle in de binnenstad als natuurverbinding geschikt te maken voor alle soorten. Het gebiedsgericht project van de Vrouwvliet kan op dit vlak ook een belangrijke meerwaarde vormen, al zijn daar nog wel enkele grote knelpunten weg te werken.

Ook in de binnenstad wordt ingezet op ontharding en vergroening en wordt het principe van ‘Urban forestry’ als leidraad genomen. Dit zorgt voor heel wat bijkomend leefgebied voor soorten in de binnenstad, en kan ook belangrijk zijn als stapsteen voor soorten om de harde bestemmingen te overbruggen.

Een laatste onderdeel met groot belang voor biodiversiteit is het landbouwlandschap op het Hombeeks plateau. Hoewel het beleidsplan hier ook zeker aandacht heeft voor natuur, lijkt het plan vooral te steunen op bestaande beheersovereenkomsten die gericht zijn op maatregelen in de marge en zijn de voorgestelde acties niet altijd geschikt voor de akkervogels waarop men zich wil richten. Een duidelijkere visie voor het landbouwlandschap, waarin onder andere aangegeven wordt waar KLE's bij voorkeur een plaats krijgen, lijkt aangewezen. Ook zou meer ingezet kunnen worden op natuur-inclusieve landbouw om een meer permanente meerwaarde te creëren.

Voor het thema Biodiversiteit gelden volgende aanbevelingen:

1. Gezien het Hombeeks plateau ook historisch gezien een eerder open karakter heeft, is het voor akkervogels logischer zich te richten op OLA's waarvoor de aanplant van hagen of bomenrijen niet gunstig en zelfs eerder nadelig is. Indien gestreefd wordt naar een verbetering voor akkervogels, moet hiermee rekening gehouden worden. Voor vlermuizen kan een verbinding langs bomenrijen vanuit het bos wel een belangrijke meerwaarde zijn, zeker langs waterlopen. Algemeen is het aangewezen een overkoepelende visie uit te werken van waar men naartoe wil met het landbouwlandschap en waarin bijvoorbeeld aangegeven wordt waar KLE's bij voorkeur een plaats krijgen.
2. Meer aandacht voor natuurinclusieve landbouw waarbij niet enkel gewerkt wordt met beheerovereenkomsten maar gezocht wordt naar maatregelen die naast een ecosysteemfunctie ook een landbouwproductiefunctie kunnen behouden. Op die manier kan op grotere schaal en meer permanent een meerwaarde gecreëerd worden.
3. Zoeken naar kansen om ook langs de Dijle in de binnenstad meer natuurverbinding te creëren.

6.5 Thema Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

Het ontwerp van ruimtelijk beleidsplan van de stad Mechelen houdt rekening met de bestaande landschappelijke entiteiten en hun kenmerken en tracht door het voeren van een kernversterkend beleid de open ruimte te vrijwaren van verdere bebouwing en de landschappelijke identiteit te behouden en waar mogelijk te herstellen en te versterken.

Het aspect erfgoed komt slechts sporadisch aan bod in het beleidsplan; hierdoor wordt de massale aanwezigheid van het beschermd erfgoed in de Mechelse binnenstad onderbelicht en moet de groeistrategie voor het woningaanbod in de historische binnenstad in vraag worden gesteld.

Vanuit het thema landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie geldt volgende aanbeveling: Vanuit het massaal voorkomen van bouwkundig erfgoed in de historische binnenstad is het aangewezen om een meer gerichte en passende verdichtingsstrategie uit te werken voor de historische binnenstad, dan voor de ander delen van de 'groeikernen'.

6.6 Thema Ruimtelijke aspecten

We kunnen besluiten dat het ontwerp Beleidsplan Ruimte van de stad Mechelen in positieve zin bijdraagt tot het bereiken van de Vlaamse en provinciale beleidsdoelstellingen op het vlak van ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. Dit positief effect volgt in essentie uit volgende beleidsopties (die doorheen het ontwerp op verschillende plaatsen en in verschillende contexten aan bod komen):

1. Een locatiebeleid dat erop gericht is om wonen, voorzieningen en economische activiteiten zoveel mogelijk in het bestaand bebouwd weefsel te concentreren. Dit beleid verhoogt het ruimtelijk rendement, vergroot het gebruikerspotentieel voor voorzieningen in het bebouwd

weefsel, vrijwaart de open ruimte in de toekomst en draagt bij tot een betere samenhang en ontsnippering van die open ruimte.

2. Een beleid dat gericht is op het vrijwaren van de open ruimte sluit logischerwijze aan bij de keuze om activiteiten en functies te concentreren in het bebouwde weefsel. Deze vrijwaring heeft de potentie om een betere ecologische, functionele en ruimtelijke samenhang in de open ruimte te bekomen. Hiermee kan een meer robuust openruimtenetwerk dat weerbaar is voor de gevolgen van de klimaatverandering gecreëerd worden. De open ruimte kan beter worden afgestemd op de karakteristieken van het landschap. Door ruimte te voorzien voor natuur, voedselproductie, waterbuffering, koolstofopslag, productie van hernieuwbare energie, landschapsontwikkeling, recreatieve en ontspanningsmogelijkheden, kan verweving, multifunctionaliteit en meervoudig gebruik tussen verschillende openruimte-functies worden bewerkstelligd.
3. Het creëren dan wel versterken van een fijnmazig netwerk van groenblauw raamwerk doorheen het volledige grondgebied, zowel in de open ruimte als in de bebouwde ruimte, met een belangrijke rol voor de publieke én de private ruimte geeft continuïteit aan de grote natuurgehelen. De uitbouw van dit fijnmazige netwerk werkt ook de toegankelijkheid en nabijheid van groen in de (ruimere) leefomgeving in de hand.

Dit positief effect kan nog versterkt worden door in het ruimtelijk beleidsplan rekening te houden met onderstaande aandachtspunten:

1. Groei versus respect voor de open ruimte is enkel mogelijk als de robuuste groenblauwe structuur hard wordt vastgelegd. Mogelijk zijn hiervoor bestemmingswijzigingen noodzakelijk die impact hebben op de huidige gebruikers van deze gebieden. Nu ontbreekt een overzicht van de woonuitbreidingsgebieden die principieel niet worden ontwikkeld. Hierdoor is er geen zicht op de oppervlakte die onbebouwd zal blijven en dus hun openruimtefunctie zal behouden. Het schrappen van woonaanbod kan bedrijfszekerheid geven aan land- en tuinbouwbedrijven maar ook de aanwezige natuur beschermen.
2. Het is ook aangewezen om in het beleidskader 'Mechelen groeit' duidelijker aan te geven welke grotere woonprojecten vandaag in uitvoering zijn of nog moeten worden uitgevoerd.
3. Er is in het ruimtelijk beleidsplan slechts beperkt aandacht voor sociale woningbouw, hoewel de betaalbaarheid van de woningen als een knelpunt en uitdaging wordt omschreven.
4. In het beleidskader 'Mechelen werkt' is het aangewezen om aan te geven welke gebieden voor regionale bedrijvigheid of grotere kantoorlocaties in ontwikkeling zijn.
5. De uitbouw van kwalitatieve overgangen tussen wonen en bedrijvigheid via verweefbare economische voorzieningen, wonen en voorzieningen moet genuanceerd worden in het geval van Seveso-bedrijven.
6. Er wordt weinig of geen aandacht geschonken aan de landbouw als economische sector. Algemeen is er in de landbouw nog steeds een tendens van het verminderen van het aantal actieve land- en tuinbouwzetsels, wat gepaard gaat met schaalvergroting, maar ook aanleiding kan geven tot bijkomende zonevreemde functies in de open ruimte. Het is niet duidelijk hoe de stad hiermee zal omgaan.

6.7 Thema Klimaat

De **strategische visie** zet in de bebouwde omgeving zoveel mogelijk in op vergroening, meer water en ontharding. Dit soort maatregelen kan een positieve bijdrage leveren aan de klimaatweerbaarheid van de omgeving. De visie voorziet verschillende maatregelen die als gevolg hebben dat de verplaatsingsafstanden gemiddeld korter worden en gemakkelijker af te leggen met actieve

vervoermiddelen; dit kan leiden tot een reductie van verkeersgerelateerde broeikasgasemissies. Bovenlokale functies en aantrekkingspolen, waarvoor per definitie langere verplaatsingen nodig zijn, worden zoveel mogelijk ingeplant op plekken die vlot multimodaal bereikbaar zijn, wat positief is op het vlak van emissiereductie. De beoogde verdichting biedt ook kansen om het gebouwenpatrimonium als geheel energie-efficiënter te maken, en vergroot het potentieel voor collectieve oplossingen als warmtenetwerken. Een aantal in de strategische visie opgenomen beleidsopties, die in essentie inzetten op nabijheid en een goede (duurzame) ontsluiting, kunnen ertoe bijdragen de potentiële toename in broeikasgasemissies die kan volgen uit de geambieerde groei te milderen. De doelstelling moet hoe dan ook zijn dat de groei compatibel is met de doelstellingen van het akkoord van Parijs, en alle middelen uit het (onder meer ruimtelijk) beleidsarsenaal moeten dan ook ingezet worden om dit te garanderen.

Het beleidskader '**Mechelen groeit**' geeft in potentie aanleiding tot een toename van de broeikasgasemissies. Het beleidskader voorziet wel maatregelen (op het vlak van onder meer bouwvormen, ruimtegebruik, bereikbaarheid en mobiliteit) die deze toename kunnen helpen compenseren. De vraag is of dit volstaat. Zoals hoger ook aangegeven moet kunnen gegarandeerd worden dat de groei de klimaatdoelstellingen niet in gevaar brengt. Uiteraard kan die garantie niet volledig door het ruimtelijk beleid ingevuld worden.

De potentieel negatieve impact van verdichting op de klimaatrobustheid van de omgeving vormt ook een aandachtspunt. Het beleidskader onderkent dit ook, en voorziet een beperking van de toename in verharding en een behoud van hoogstammig groen. Het zal er op aankomen dit wensbeeld in de praktijk ook te vertalen in concrete toepassingen op het terrein. Een zekere mate van verplichting lijkt daarbij onontbeerlijk. Buiten de groeikernen wordt expliciet niet gekozen voor groeistrategieën, en nog niet ingevulde woonuitbreidingsgebieden worden niet ingezet voor woningbouw. Dit is positief voor de klimaatrobustheid van de stad, en zou best verankerd worden via een herbestemming.

Realisatie van de beleidsopties opgenomen in het beleidskader **Groengeelblauw Mechelen** kan een belangrijke bijdrage leveren aan het vastleggen van koolstof in bodem en vegetatie. Ook op het vlak van klimaatrobustheid is het effect zonder meer positief. Positief is ook dat de inzet op klimaatrobustheid (onder meer in termen van waterbeheer) niet beperkt blijft tot het valleigebied, maar ook een aandachtspunt vormt in het landbouwgebied en in de bebouwde omgeving. Ontharden en vergroenen van de binnenstad en de stedelijke wijken, en het creëren van verkoelende ruimten op wandelafstand van de bewoning, zoals geambieerd wordt door het beleidskader, verhoogt de klimaatweerbaarheid van de stedelijke omgeving. Een hoge kruindekking, verspreid over de stad, is een belangrijke factor in het verkoelen van het stadsweefsel; het is dan ook positief dat de stad hier op wil inzetten. Het creëren van veilige zachte verbindingen naar de parken kan ervoor zorgen dat in wijken waar vergroening van het bebouwde weefsel niet voor de hand ligt toegankelijkheid van verkoelend groen voor de bewoners toch gegarandeerd is. Voor het realiseren van de nodige vergroening en met name de creatie van een 'urban forest' is wel een actieve benadering vereist, die verder gaat dan het inspelen op opportuniteiten waar nu toch vooral van uitgegaan wordt.

Het beleidskader **Mechelen werkt** kan, door onder meer het verweven van tewerkstelling en het verzekeren van een goede ontsluiting en bereikbaarheid (te voet, met de fiets en met het openbaar vervoer) van industrieterreinen en grote kantoorontwikkelingen, bijdragen aan een reductie van de transportgerelateerde broeikasgasemissies. Ook voor wat betreft de reductie van broeikasgasemissies op het niveau van bedrijventerreinen of individuele gebouwen kunnen hier kansen ontstaan, bv. door het uitwisselen van warmte of andere energievormen. Het beleidskader beschrijft ook verschillende opties die kunnen bijdragen aan een hogere klimaatrobustheid van de (grote) bedrijventerreinen: hoger en compacter bouwen, ontharding, vergroening, meer open ruimte, grote kruindekking, buffering van hemelwater. Bij de in het woonweefsel aanwezige bedrijven is deze aandacht minder sterk aanwezig, en zou ze nog explicieter aan bod kunnen komen.

Voor het thema Klimaat gelden volgende aanbevelingen:

1. Er moet op gewezen worden dat de beoogde groei in aantal inwoners zich bijna per definitie zal vertalen in een verhoging van de broeikasgasemissies. Om deze toename zo beperkt mogelijk te houden is het belangrijk dat de groei zoveel als mogelijk wordt gecompenseerd door een efficiënter gebouwenpatrimonium, minder gemotoriseerde verplaatsingen, een emissievrij openbaar vervoer, Hoe dan ook mag de beoogde groei de doelstellingen vervat in het akkoord van Parijs niet hypothekeren. Het verdient aanbeveling de effecten van de beoogde groei op de broeikasgasemissies zo nauwkeurig mogelijk in kaart te brengen, en het relevante beleid van de stad (ruimtelijk beleid, klimaatbeleid, energiebeleid, ...) hier op af te stemmen.
2. Verdichting en verweving kunnen ertoe bijdragen collectieve warmteconcepten interessant te maken vanuit technisch en financieel oogpunt. Kansen op dit vlak worden dan best ook maximaal gegrepen. Aangezien uitbouw van warmtenetten (of andere collectieve voorzieningen) ook een ruimtelijke component heeft wordt hiermee in het beleidsplan ruimte best proactief rekening gehouden.
3. Bij verdichting van het woonweefsel vormen de potentiële negatieve neveneffecten op het vlak van klimaatrobuustheid een aandachtspunt.
4. “Streven naar’ het behoud van het aanwezige robuuste hoogstammig groen bij inbreiding zou moeten vertaald worden naar een harde voorwaarde.
5. Het niet invullen van woonuitbreidingsgebieden wordt best planologisch bevestigd.
6. Bij het innemen van bijkomende ruimte voor gemeenschapsvoorzieningen moet rekening gehouden met de impact van deze bijkomende ruimte-inname op de klimaatrobuustheid van de omgeving.
7. Het beperken van de verhardingsgraad en het behoud van hoogstammig groen bij ruimte voor verweven tewerkstelling zou meer moeten zijn dan een principe of een wensbeeld; het zou moeten kunnen opgelegd worden.
8. De grote vervoersvraag van kantoren is een aandachtspunt, en de noodzaak van een goede ontsluiting en bereikbaarheid te voet of met de fiets en het openbaar vervoer des te belangrijker.
9. Bij het concretiseren van plannen rond (bouw)logistieke hubs moet aandacht besteed worden aan de klimaatadaptieve ligging en inrichting van deze terreinen

6.8 Thema hinder en gezondheid

De **strategische visie** zet in op de uitbouw van sterke groenblauwe structuren. In de mate dat de groene open ruimte ook bereikbaar en toegankelijk is biedt dit mogelijkheden voor actieve recreatie en ontspanning. Contact met groen is sowieso positief vanuit gezondheidsoogpunt. In de dicht bebouwde stadsomgeving speelt groen bovendien een belangrijke rol bij het temperen van hitte. De ambitie om de stad te wapenen tegen klimaatverandering heeft dus ook positieve gezondheidseffecten.

Gezondheid hangt ook samen met een omgeving waar interactie tussen mensen gefaciliteerd wordt. Verweving van functies en meervoudig ruimtegebruik kunnen hieraan bijdragen. Directe (positieve) gezondheidseffecten kunnen verwacht worden van de vermindering van luchtvervuiling en geluidsoverlast die gepaard gaat met een reductie in gemotoriseerd verkeer. Bijkomend kan deze evolutie ook bijdragen aan een actievere levensstijl. Als de groeiambities van de stad slecht voorbereid en beheerd worden zijn in theorie negatieve gezondheidseffecten mogelijk, als gevolg van een

toename in emissies, afname van groen, en toename van de verkeersonveiligheid. Het beleidsplan ruimte Mechelen is er echter net op gericht groei mogelijk te maken met zo weinig mogelijk negatieve neveneffecten, en met waar mogelijk zelfs een verbetering op de genoemde vlakken. In de praktijk zal het effect van de realisatie van de strategische visie op de gezondheid dus positief zijn.

Het beleidskader **Mechelen groeit** heeft in potentie zowel positieve als negatieve effecten op de gezondheid. Een hogere energie-efficiëntie en kortere verplaatsingsafstanden kunnen bijdragen aan minder verbrandingsemissies. Diverse samenlevingsproblemen die kunnen samengaan met een grote woondichtheid kunnen negatief zijn voor zowel de fysieke als de mentale gezondheid. Anderzijds varen veel mensen wel bij de mogelijkheden tot sociaal contact die een stedelijke omgeving biedt. Leven in een (dichtbebouwde) stad vermindert de opportuniteiten voor contact met groen en voor het uitoefenen van een actieve levensstijl in een groene omgeving. De keuzes die in dit en andere beleidskaders gemaakt worden op het vlak van vergroening en netwerken voor zachte mobiliteit kunnen voor een deel deze lacunes helpen vullen.

De impact van het beleidskader **Groengeelblauw Mechelen** op de gezondheid is nagenoeg over de hele lijn positief. De uitbreiding en versterking van de groengebieden in de omgeving van de bewoonde gebieden en het verbeteren van de doorwaadbaarheid van het landbouwgebied bieden kansen voor ontspanning en actieve recreatie; daarnaast zijn ook de positieve effecten van louter contact met groen voldoende aangetoond. Het op stadsschaal toepassen van de 3 -30 – 300 regel zal dan ook een positief effect hebben op de gezondheid van de Mechelaar. Groene publieke plekken in het stadweefsel hebben positieve gezondheidseffecten via onder meer sociale beleving en de mogelijkheid om er tot rust te komen en (actief) te recreëren. Volledigheidshalve kan gewezen worden op enkele potentieel negatieve gezondheidseffecten van groen, bv. als broedplaats voor ziektevectoren. Er bestaan echter manieren om deze negatieve effecten onder controle te houden, en de nadelen wegen niet op tegen de voordelen die contact met de natuur biedt.

Het beleidskader **Mechelen werkt** kan bijdragen aan een verkorting en/of een verduurzaming van de woon-werkverplaatsingen, en dus aan een gezondere omgevingslucht, een aangener geluidsklimaat en een meer actieve levensstijl. Uiteraard is het belangrijk dat de hinder die gepaard gaat met het verweven van economische activiteiten in de woonomgeving aanvaardbaar is en aanvaard wordt. De principes van compact bouwen en meervoudig gebruik kunnen bijdragen aan een efficiënter energiegebruik op bedrijventerreinen, en dus aan het reduceren van de emissies die gepaard kunnen gaan met energieproductie. De focus op levendige kernen met lokale handelszaken is positief omdat het kan bijdragen aan het vermijden van gemotoriseerde verplaatsingen met bijhorende emissies, hinder en verkeersonveiligheid. Het clusteren van stadslogistiek in hubs van waaruit beleverd wordt kan het aantal verplaatsingen en de afgelegde kilometers significant verminderen, en vergemakkelijkt ook een verduurzaming van het laatste deel van het belevingstraject. Dit leidt tot minder emissies en overlast.

Voor het thema Hinder en Gezondheid kunnen volgende aanbevelingen geformuleerd worden:

1. In specifieke gevallen kan inname van een binnengebied leiden tot verlies van een voor de bewoners waardevolle speel- of ontspanningsruimte. Goede planvorming en het betrekken van de omwonenden kan helpen dergelijke negatieve effecten te beperken.
2. Het is belangrijk dat ook de natte (of te vernatten) natuurgebieden minstens ten dele toegankelijk gemaakt worden voor recreatie. Veiligheid tegen overstromingen is daarbij uiteraard een aandachtspunt
3. De grote vervoersvraag van kantoren is een aandachtspunt, en een goede bereikbaarheid te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer is hier dan ook belangrijk.

7. LEEMTEN IN DE KENNIS

Bij de opmaak van het MER werden geen noemenswaardige leemten in de kennis vastgesteld.

In algemene termen kan wel gesteld worden dat de mate waarin het ruimtelijk beleidsplan daadwerkelijk zal bijdragen aan de beleidsdoelstellingen voor de verschillende milieuthema's niet steeds eenduidig te bepalen is gezien de strategische aard van de beleidskeuzes, en gezien het feit dat de acties niet steeds even concreet omschreven zijn.

Ook moet rekening gehouden worden met het feit dat de doorwerkingsmogelijkheden van het plan afhangen van de gemeentelijke bevoegdheden in relatie tot de bevoegdheden op Vlaams en provinciaal niveau. Samenwerking tussen beleidsniveaus zal in alle gevallen nodig zijn om de vooropgezette doelstellingen te behalen.

Bovenstaande beschouwingen hebben geen invloed op de besluiten van het MER zoals opgenomen in deze niet-technische samenvatting.

8. (GEWEST)GRENSOVERSCHRIJDENDE EFFECTEN

Er kan aangenomen worden dat de effecten van het Beleidsplan Ruimte van de Mechelen zich niet zullen uitstrekken tot op het grondgebied van een ander Gewest of een andere Lidstaat.

Effecten tot op het grondgebied van de aangrenzende gemeenten (Willebroek, Kapelle-op-den-Bos, Sint-Katelijne-Waver, Bonheiden, Boortmeerbeek, Zemst en Rumst) of de aangrenzende provincie (Vlaams-Brabant) zijn niet volledig uit te sluiten, en dan met name voor wat de netwerkeffecten betreft (bv. thema's mobiliteit en water). Hiervoor verwijzen we naar de bespreking bij de verschillende thema's in het MER. Verwacht wordt dat die effecten in de eerste plaats positief zullen zijn.

9. BIJLAGE

NOTA VERWERKING ONTWERP PLAN-MER IN HET ONTWERP BELEIDSPLAN RUIMTE MECHELEN

Na de opmaak van het voorontwerp beleidsplan ruimte Mechelen, werden binnen een milieueffecten beoordeling de te verwachten milieueffecten onderzocht. Deze worden gedetailleerd beschreven in het Ontwerp Plan-MER. Het ontwerp beleidsplan ruimte Mechelen werd bijgestuurd op basis van de te verwachte milieueffecten, zodat deze verder gereduceerd kunnen worden.

Voorliggende nota behandelt de wijze waarop binnen het ontwerp beleidsplan ruimte werd omgegaan met de ontwerp plan-MER, zodat inzicht verkregen wordt in het type bijsturingen en de klemtonen die gelegd worden. We behouden daarbij de opbouw van het plan-MER, om een duidelijk overzicht te behouden.

1. THEMA BODEM EN WATER

1.1. Bijsturing strategische visie

- In de strategische visie wordt de nadruk gelegd op de groei van nutsvoorzieningen, zoals riolerings- en zuiveringsinfrastructuur. Dit is echter een bevoegdheid die buiten die van het stadsbestuur van Mechelen ligt.
- De strategische visie bevat nu explicieter verwoorde doelstellingen rond de stop van de groei van het ruimtebeslag en beschrijft uitdrukkelijk dat er geen WUG meer worden aangesneden (uitgezonderd restpercelen in de kern).
- Ook verwoordt de SV nu uitdrukkelijk de doelstelling van het stoppen van de groei van verharding en streven naar een zo snel mogelijke daling van de verharding

1.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- Waterbuffering en -infiltratie

Er wordt explicieter beschreven:

- o dat netto bijkomende verhardingen vermeden dienen te worden en dat de stad streeft naar een netto afname van verharding, zo snel mogelijk: dit wordt stadsbreed bekeken, en in de dichtst bebouwde stadswijken op stadswijkniveau.
- o dat op plaatsen waar de netto verharding toeneemt, maximaal moet worden ingezet op buffering en infiltratie.
- o Groei wordt ingezet om de groenblauwe structuur te versterken en deze niet mag worden aangetast; dit principe wordt verschillende keren herhaald bij de doelstellingen en de groeistrategieën

1.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- Er wordt explicieter geschreven dat we streven naar een netto afname van verharding (ipv vermijden van bijkomende verharding).
- Specifiek werd ook toegevoegd in landbouwgebied om bijkomend ruimtebeslag te voorkomen en verharding terug te dringen en dat Mechelen ontharden van voormalige landbouwstructuur ondersteunt.

1.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- De impact op het watersysteem wordt expliciet beschreven als mogelijk hinderaspect en vormt bijgevolg mee een afweging om te bepalen of een functie al dan niet verweefbaar is.
- Er wordt duidelijker ingegaan op het op peil houden van de waterkwaliteit en op de verdere ontharding. Op plaatsen waar de netto verharding toeneemt, maximaal moet worden ingezet op buffering en infiltratie.
- Voor grote kantoorontwikkelingen worden meekoppelkansen benoemd ten aanzien van het ter beschikking stellen van grote volumes opgevangen regenwater.
- Er wordt explicieter beschreven dat verhardingen meervoudig moeten worden ingezet, zodat ze tot een minimum herleid kunnen worden.

1.5. Bijsturing actieplan

- Er wordt een actie toegevoegd van monitoring: hierin worden elementen gemonitord die onder meer de afname van verharding kunnen helpen bewaken.

2. **THEMA MOBILITEIT**

2.1. Bijsturing strategische visie

- De strategische visie benadrukt het belang van, naast een ruimtelijk concentratiebeleid, een feitelijke groei van het aanbod voor de alternatieve modi.
- De SV vermeldt nu het (herziene) mobiliteitsplan waar dit wordt uitgewerkt.

2.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- De ambities voor de verspreid gelegen functies, waarvan een auto-afhankelijkheid kan worden aangenomen, worden scherper geformuleerd. Het voorontwerp BRM bevatte reeds de ambitie om hier de dichtheid van ontwikkelingen zo laag mogelijk te houden in de verspreide bebouwing en heel punctueel ontwikkelingen tegen te gaan. Het ontwerp BRM verscherpt deze ambitie: indien er (ook financieel) haalbare instrumenten zijn, zal de stad de ontwikkeling van verspreide bebouwing verder tegen gaan.

2.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

2.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- Bij de verweven economie wordt expliciet ingegaan op de meekoppelkansen op vlak van deelsystemen en energie.
- Het hoofdstuk rond 'ruimte voor duurzame stadsdistributie en stedelijke bouwlogistiek' werd verder uitgewerkt en gedetailleerd.
- Het ontwikkelen van een visie die de modal shift op vlak van goederenstromen dient te verfijnen, maakt geen deel uit van het beleidsplan ruimte, maar zal worden opgenomen in het herziening van het mobiliteitsplan van de stad Mechelen.

2.5. Bijsturing Actieplan

- Via het ruimtelijk beleid worden de condities voor een modal shift naar duurzame modi ondersteund; dit was reeds uitdrukkelijk in het voorontwerp BRM beschreven. Hoe die shift dan werkelijkheid moet worden, wordt uitgewerkt in het mobiliteitsbeleid. Er werd voor gekozen om deze aspecten niet in het BRM op te

nemen, Wel wordt in het actieplan nu uitdrukkelijk verwezen naar andere plannen die de doelstellingen van het BRM helpen waarmaken. Hier wordt nu ook een herziening van het mobiliteitsplan vooropgesteld.

3. THEMA LUCHT

3.1. Bijsturing strategische visie

- Geen aanpassingen doorgevoerd, aangezien reeds expliciet wordt ingegaan op de vereiste modal shift.

3.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- Zie onder thema mobiliteit

3.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- Aanvulling gedaan bij visie over vergroening binnenstad en stedelijke wijken, om rekening te houden met eventuele negatieve effecten op de luchtkwaliteit en dus liever geen aaneengesloten kruinendek te voorzien op drukkere verkeersassen.

3.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- Het hoofdstuk rond 'ruimte voor duurzame stadsdistributie en stedelijke bouwlogistiek' werd verder uitgewerkt en gedetailleerd.
- Bij de verweven economie wordt expliciet ingegaan op de meekoppelkansen op vlak van deelsystemen en de elektrificatie van vervoer (link met energie).

3.5. Bijsturing Actieplan

- Zie onder thema mobiliteit: opname van actie aanpassing mobiliteitsplan.

4. THEMA BIODIVERSITEIT

4.1. Bijsturing strategische visie

- Er werden geen bijstellingen doorgevoerd.

4.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- Er werden geen bijstellingen doorgevoerd.

4.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- Bij de visie voor het Landbouwlandschap is toegevoegd dat binnen het partnerschap van het Landbouwlandschap met alle betrokkenen een visie zal worden uitgewerkt waar en op welke manier kleine landschapselementen een plek kunnen krijgen afgestemd op de lopende beheerovereenkomsten.
- Bij het parkenplan werd aangevuld om biodiversiteit ook als principieel uitgangspunt mee te nemen bij verdichtingsprojecten in binnengebieden, alsook verwezen naar de Europese Biodiversiteitsstrategie 2030
- Extra toevoeging in het hoofdstuk 'kansen tot vergroening binnenstad' de Binnendijle als lineair park ook de rol van natuurverbinding vermeld.
- Aanvulling opgenomen bij de visie van Rivierenland om in samenwerking met de partners een kader op te maken voor welk type landbouw wenselijk is, wat mogelijk is voor de huidige boeren en welke ondersteuning bij eventuele transitie nodig is. Op deze manier wordt ook rekening gehouden met de

landbouwproductiefunctie.

4.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

4.5. Bijsturing Actieplan

- Aanvulling bij 'Landbouwlandschap van de Aa werd opgenomen om een visie op te stellen voor KLE's en natuurdoelen afgestemd op de huidige beheerovereenkomsten. Ook werd toegevoegd een kader op te stellen over de gewenste Types landbouw en die te koppelen aan de doelstellingen van het Landbouwlandschap. Ook werd aangevuld om hier de kansen om grond te verzekeren voor duurzame landbouw, zodat ook de landbouwproductiefunctie van de boer beter verzekerd wordt.
- Bij het Parken- en hitteplan (dichtbebouwde) stadswijken werd aangevuld om ook maatregelen te definiëren om de biodiversiteit van de parkenstructuur te beschermen en bevorderen. Ook de opmaak van een masterplan voor het lineair park Bijle in de binnenstad werd toegevoegd, waarbij de Binnendijle als natuurverbinding (naast verbindende groene publieke ruimte) wordt voorgesteld.

5. **THEMA LANDSCHAP, BOUWKUNDIG ERFGOED EN ARCHEOLOGIE**

5.1. Bijsturing strategische visie

- De SV nuanceert nu de groeikansen in de binnenstad omwille van het erfgoed, de morfologie,...

5.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- Er wordt op verschillende plaatsen meer expliciet benadrukt dat groei moet plaatsvinden onder een aantal criteria, waaronder respect voor erfgoed en beeldwaarde. Er wordt op een aantal plaatsen expliciet voor de binnenstad gesteld dat het toepassen van de groeistrategieën hier eerder beperkte groei zal opleveren omwille van de grote concentratie van erfgoed (waarbij voorbeelden gegeven worden van groeistrategieën die wél mogelijk zijn zoals het wonen in leegstaande ruimte boven winkels)

5.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

5.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- Er wordt expliciet opgenomen dat clusters voor verweven economie uitgebouwd kunnen worden, mits respect voor het aanwezige erfgoed.

5.5. Bijsturing Actieplan

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

6. **THEMA RUIMTELIJKE ASPECTEN**

6.1. Bijsturing strategische visie

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

6.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- Er werd niet ingegaan op de vraag om een overzicht te geven van de WUG die al dan niet worden aangesneden, omdat het principe is dat er geen nieuwe WUG meer worden ingezet. Dit was blijkbaar niet voldoende duidelijk uit de besproken teksten. Daarom werd dit verscheidene keren uitdrukkelijk herhaald in de tekst: er worden géén WUG meer aangesneden. Enkel herontwikkelingen in reeds bebouwde WUG zijn mogelijk en het inzetten van nog onbebouwde percelen met WUG-bestemming ('restpercelen') die al ruimtelijk deel uitmaken van de kernen.
- De kaart met reeds geplande projecten maakt al deel uit van het Beleidskader, dus deze opmerking werd genegeerd.

6.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- Specifiek voor het landbouwgebied werd toegevoegd om bijkomend ruimtebeslag te voorkomen en verharding terug te dringen en dat Mechelen ontharden van voormalige landbouwstructuur ondersteunt. Hierbij werd verwezen naar het principe van agrarische herontwikkeling dat werd opgenomen in het beleidsplan van de provincie Antwerpen (in opmaak)

6.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- Er worden nuancerings opgenomen over de uitbouw van kwalitatieve randen tussen wonen en bedrijvigheid ten aanzien van de groeikansen van Sevesobedrijven.
- Een overzicht van bestaande gebieden voor regionale bedrijvigheid, kantoren, enz. en gebieden die in ontwikkeling zijn, maken deel uit van de analyserapporten.

6.5. Bijsturing Actieplan

- Het beleid rond betaalbare woningen wordt niet opgenomen in het BRM maar in het woonbeleidsactieplan. Wel wordt in het actieplan nu uitdrukkelijk verwezen naar andere plannen die de doelstellingen van het BRM helpen waarmaken. Hier wordt nu ook het woonbeleidsactieplan uitdrukkelijk vermeld.

7. **THEMA KLIMAAT**

7.1. Bijsturing strategische visie

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

7.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- De criteria voor verdichting van het woonweefsel werden nog meer expliciet verwoord. Ook de principes dat groei niet mag leiden tot bijkomende verharding (globaal, en meer specifiek in de dicht bebouwde stadswijken) zijn uitdrukkelijker verwoord. De principes rond behoud van hoogstammig groen en robuuste groenstructuren zijn strenger verwoord.
- Het niet invullen van de WUG planologisch verankeren is niet meer relevant n.a.v. de decretale initiatieven rond de WUG.

7.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- In het hoofdstuk Urban Forestry en parkenplan in de wijken en binnenstad, werd toegevoegd dat de stad actief gaat monitoren op wijkniveau om de vergroening in

de stad te kunnen opvolgen.

7.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- Het beperken van de verhardingsgraad en de vergroening van de bedrijventerreinen wordt explicieter beschreven.
- Er wordt explicieter ingezet op een beperking en een reductie van de verhardingsgraad en op het versterken van de groenstructuur bij verweven bedrijvigheid.
- Het hoofdstuk rond 'ruimte voor duurzame stadsdistributie en stedelijke bouwlogistiek' werd verder uitgewerkt en gedetailleerd.

7.5. Bijsturing Actieplan

- Het groeibeleid moet inderdaad samen gaan met een beleid gericht op minder broeikasgassen via mobiliteitsbeleid, energiezuiniger gebouwenpatrimonium, openbaar vervoer,... De stad heeft ervoor gekozen om het beleid rond mobiliteit en rond energie niet op te nemen in het BRM maar uit te werken in parallelle plannen. Daarom wordt nu in het actieplan uitdrukkelijk verwezen naar andere plannen die de doelstellingen van het BRM helpen waarmaken. Hier wordt nu ook het klimaatactieplan uitdrukkelijk vermeld en wordt een herziening van het mobiliteitsplan in het vooruitzicht gesteld.

8. THEMA HINDER EN GEZONDHEID

8.1. Bijsturing strategische visie

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

8.2. Bijsturing BK Mechelen Groeit

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

8.3. Bijsturing BK Groengeelblauw Mechelen

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

8.4. Bijsturing BK Mechelen Werkt

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

8.5. Bijsturing Actieplan

- Er werden geen bijsturingen doorgevoerd.

Colofon

KENTER in samenwerking met Traject, Patrick Maes Consulting, Mico Effect en Joveco

K E N T
— E R T

Kenter bvba
Muizenheuvelstraat 87, 2520 Ranst
BTW BE 0664853143
info@kenteradvies.be
+32 497 47 48 01